

BARDU KOMMUNE

Det kongelige landbruks og matdepartement
Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

Vår ref.
Saksnr.-løpenr.

13/1421-14/10127-5
Oppgis ved alle henv.

Vår dato

28.11.2014

Arkivkode
V60

Avd/Saksb
/INN

Deres ref.

Høringsuttalelse vedrørende forslag om å oppheve Konesesjonsloven og boplikten

Formannskapet traff slikt vedtak i møte den 26.11.2014 sak nr 86/14.

Høringsuttalelsen fremsatt av Toralf Heimdal (Sp) vedtatt. Se vedlegg.

Vedlegg sak 86/14 **Høringsuttalelse:** **Om konsesjonslov og boplikt**

Vi er redde for at en fullstendig avskaffelse av boplikt og konsesjonsloven kan bidra til en større spekulasjon om eiendom, og at man på sikt kan risikere og miste det nasjonale eierskapet til våre naturressurser.

Et historisk brudd

Målet med å innføre denne loven i 1909 var nettopp å bidra til et nasjonalt eierskap av naturressursene, som skulle komme framtidige generasjoner til gode.

Boplikten har, sammen med konsesjonsplikten, vært en av grunnpilarene for å sikre bosetting ute i distriktene. Lovverket har også lagt et hinder for at eiendommene kjøpes av personer som kun ønsker å bruke dem som feriested, og dermed bli stående tomme store deler av året.

Regjeringen har sendt på høring et forslag om å fjerne boplikten og innføre fritt salg av landbrukseiendommer. Regjeringspartiene ønsker også å innføre en fri prissetting av landbrukseiendommer og nekte kommuner å si nei til kjøpere som ønsker å bruke eiendommene som fritidsboliger.

Regjeringens forslag vil føre til et uoversiktlig eierskap, hvor vi kan få en egen rikmannsklasse som eier, og som må leie inn folk til å drive. Regjeringens forslag legger grunnlaget for at en ny klasse skog- og jordeiere kan vokse seg frem, og i sin ytterste konsekvens er forslaget et angrep på familiejordbruket.

Landbruks- og matminister Sylvi Listhaug sier at regjeringen vil beholde driveplikten, og hevder at det betyr at ikke eiendomsutviklere kan kjøpe opp gårder for å bygge ut boliger på jordbruksareal. Like fullt ba Landbruks- og matdepartementet den 17.10.14 Landbruksdirektoratet om å nedsette og lede en arbeidsgruppe som skal vurdere problemstillinger bl.a. knyttet til driveplikt.

Eiendomspolitikken i landbruket skal sikre at ressursene holdes i hevd og forvaltes i et langsiktig perspektiv, og må derfor finne sitt balansepunkt mellom hensynet til enkeltmenneskets og samfunnets interesser. Bo- og driveplikten er et viktig virkemiddel som skal opprettholdes. Vi mener det er viktig at eiendomspolitikken i landbruket moderniseres og tilpasses dagens landbruk, men at det ikke går på bekostning av en eiendomspolitikk som sikrer variert bruksstruktur og landbruk over hele landet.

De viktigste konsekvensene av forslaget:

Enhet landbruk

Bardu kommune, postboks 401, 9365 Bardu
Altevannsveien 16, 9360 Bardu
Org.nr. NO 864 993 982
Telefon: 77 18 52 00 (sentralbord)
Telefaks: 77 18 52 01
www.bardu.kommune.no
E-post: postmottak@bardu.kommune.no
Bankgiro: 4770 07 00131 Konto for skatt: 6345 0619223

- **Det vil ikke lenger være noen som helst kontroll med hvem som får kjøpe landbrukseiendom.** Det innebærer blant annet at det blir fritt frem for aksjeselskaper, sameier, pensjonsfond, REMA 1000 og andre aktører som har rene kommersielle interesser i landbruksproduksjon. Vi trenger ikke gå lenger enn til Danmark for å se hva dette har gjort for MRSA-tilstanden. Med kniven på strupen må bøndene velge mellom å godta MRSA eller å gå konkurs.
- Det vil ikke lenger være noen forskjell på småbruk og store eiendommer – alle vil underkastes markedskreftene.
- **Boplikt på landbrukseiendom vil bortfalle.**
- Den såkalte **0-konsesjonsgrensen (kommunens adgang til å innføre boplikt på boligeiendommer i attraktive ferieområder) vil bortfalle.**
- **Priskontrollen vil bortfalle.**
- **Enhver mulighet til å styre rasjonaliseringen mot driftsmessig gode løsninger vil bortfalle.**
- «Skikkethetskravet» ved erverv vil bortfalle – dog vil dette ikke være dramatisk ettersom regelen knapt er i bruk i dag.
- Hjemmelen for å styre mot en helhetlig ressursforvaltning og å ta kulturelandskapshensyn vil bortfalle. Dette vil imidlertid heller ikke være dramatisk pga. plan- og bygningsloven.
- Det kan ikke lenger stilles betingelser ved erverv av eiendom for å ivareta de ovennevnte hensynene.

Avvikling av konsesjonsloven vil videre frata landbruket et viktig argument for å opprettholde budsjettstøtte og målpriser. Hensikten med opptrappingen på 70-tallet var jo på den ene side å sikre bonden en anstendig inntekt gjennom overføringer og målpriser. På den annen side skulle kostnadene ved eiendomskjøp holdes innenfor et nivå som gjorde bonden i stand til både å forrente og kunne leve av eiendommen. Fjernes eiendomsreguleringen (konsesjonsloven) vil hele inntekten og vel så det, i en del områder kunne spises opp av eiendomsprisen. Med fullstendig fri omsetning av eiendommer kan man således videre spørre seg hvorfor det skal ytes budsjettstøtte eller fastsettes målpriser.

Forslaget om avvikling har vært gjennomført i både Sverige og Danmark med dårlig hell. I Sverige skjedde dette så å si over natten (1992) og uten EUs landbruksstøtte ville det neppe vært jordbruk i det hele tatt i Sverige i dag. Den eneste reguleringen Sverige har tilbake, er forbudet mot at selskaper skal kunne eie landbrukseiendom. I Danmark har avviklingen gått gradvis med sterke reguleringer i ekspansjonsperioden, men nå med fullstendig avregulering. Den siste avreguleringen i dansk landbruk skyldes akutt kapitalkrise. Etter flere bankkonkurser som i bunn og grunn er et resultat av uforsvarlig høye jordpriser, er det nå ingen finansinstitusjoner som vil låne ut penger til danske bønder. Etter avreguleringen har det kommet en aktør på banen som er villig til å låne ut penger til landbruket mot 8 % årlig rente.

Under er en plasje som viser rekrutteringsforskjeller og rasjonaliseringstakt i Skandinavisk landbruk. Her ser vi at den norske rasjonaliseringen går mye raskere enn i Sverige og Danmark, men i motsetning til dem har vi likevel greid å opprettholde en ung bondestand. Etter vårt syn er dette nettopp et symptom på at våre eiendomsreguleringer virker, fordi folk innretter seg etter dem både direkte ved salg på det åpne marked og indirekte ved salg innad i familien.

Ingeborg Nina Nygaard
leder avd. landbruk

Vedlegg: